

TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI

CANSEN BAŞARAN-SYMES'İN

"KÜRESEL EKONOMİK BEKLENTİLER 2016: ZAYIF

BÜYÜMENİN YAYILMA ETKİLERİ"

KONFERANSI AÇILIŞ KONUŞMASI

25 Şubat 2016

İstanbul, Conrad Otel

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İran Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28. Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Değerli Konuklar, Sevgili Basın Mensupları,

TÜSİAD ile Dünya Bankası tarafından düzenlenen “Küresel Ekonomik Beklentiler 2016: Zayıf Büyümenin Yayılma Etkileri” başlıklı Konferansımıza hoş geldiniz.

Hepinizi TÜSİAD Yönetim Kurulu adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz sene, yine Şubat ayında Dünya Bankası’nın 2015 yılı Küresel Ekonomik Görünüm Raporunu’nun tanıtım konferansında bir çoğunuzla beraberdik. Sizler de eminim yakından takip ediyorsunuz, Dünya Bankası Türkiye ofisi, son yıllarda Türkiye’nin yapısal kalkınma başlıklarına referans oluşturan önemli çalışmalar gerçekleştiriyor. Bugün burada bir kez daha Dünya Bankası ile beraber 2016 yılı tanıtım konferansını yapıyor olmaktan son derece mutluyum.

2016 yılına ilişkin değerlendirmelerime geçmeden önce sizlere tam 1 yıl önce, yine bu toplantıda neler konuşmuştuk, küresel ekonomik görünüm neydi, biraz hatırlatmak isterim.

Küresel ekonomi bir önceki yıl yine o dönemki beklentilerin altında büyümüştü. Dünya Bankası raporunda, Çin ekonomisindeki yavaşlama ve petrol fiyatlarındaki olağanüstü düşüşün küresel ekonominin önündeki en büyük engeller olduğu tespitinde bulunulmuştu. Ukrayna krizi başta olmak üzere Suriye’deki gelişmelerin jeopolitik riskleri artırdığından bahsedilmişti.

Dünyada önde gelen Merkez Bankalarının olağanüstü genişlemeci politikalarına rağmen, yatırımların ve talebin bir türlü canlanmadığı, bol likiditenin reel ekonomiye akmaktan ziyade, varlık fiyatlarını şişirerek yeni risklere neden olduğu uyarısı yapılmıştı. Gelişen piyasalarda biriken borç yüklerine ve risklere özellikle dikkat çekilmiş, gelişmiş ülkeler ılımlı büyürken, gelişmekte olan piyasaların ise hızla yavaşladığının altı çizilmişti.

Para politikalarının etkisinin sınırlı kalması mali politikaları ön plana çıkarmıştı. Hatta Dünya Bankası raporunda mali alanı olan gelişen ekonomilere bu alanı kullanarak ekonomik büyümeyi canlandırabilecekleri tavsiyesi verilmişti. Biz de Türkiye’de mali alan olup olmadığını ve kullanılıp kullanılamayacağını geçen seneki toplantının panelinde etraflıca tartışmıştık.

Gerek o zamanki iktidar sahipleri, gerekse muhalefet belki de bu tavsiyeye uyararak geçtiğimiz sene, ardı ardına yaşadığımız 2 seçim döneminde, mali harcama gerektiren pek çok vaat ortaya koydu. Bu vaatlerin gün be gün gerçekleştiğine tanık oluyoruz. Seçimin hemen ardından var olan mali alanımızı ağırlıklı olarak tüketim talebini artıracak düzenlemelere harcadık diyebiliriz. Elbette düşük büyüme ortamında bu anlaşılabilir bir politikadır. Ancak biz bu alanın ekonominin rekabet gücünü artıracak, yatırım ortamını sürdürülebilir şekilde iyileştirecek yönde kullanılmasını tercih ederiz. İşgücü üzerindeki yüklerin azaltılması, verginin daha makul oranlarda daha geniş bir tabana yayılması, eğitimin kalitesini artıracak harcamalar için kullanılması verilebilecek başlıca örneklerdir. Bu alandaki reformları ısrarla beklemekle beraber, yakın zamanda yapılan Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik teşvik edici düzenlemeleri takdirle karşılıyoruz.

Yine geçtiğimiz yıl Türkiye ekonomisinde yüksek cari açık ve yüksek enflasyon endişelerimizi dile getirmiştik. Hepsinden önemlisi Merkez Bankası bağımsızlığının enflasyonla mücadelede önemine ve vazgeçilmezliğine özellikle vurgu yapmıştık. Merkez

Bankası'nın izlediği politikaların başarısını Merkez Bankası'nın hedefleri doğrultusunda, yani enflasyon hedefini tutturması açısından değerlendirmek gerektiğini hep söylüyoruz. Bugün geldiğimiz noktada, maalesef, enflasyon sadece hedeften yüksek olmakla kalmayıp, giderek yükselen bir trend izlemeye başladı.

Aynı zamanda Merkez Bankası politikaları enflasyon hedeflemesinden uzak bir görüntü çiziyor. Enflasyon için hedef koymakla, para politikası olarak enflasyon hedeflemesi yapmak arasında fark var. Son zamanlarda sadece bir hedefe sahip olmak yeterliymiş gibi bir izlenim hakim. Asla ulaşamayacağımız bir oranı mı hedefliyoruz? Yoksa bu hedefe ulaşmamız için gereken politikaların yapılmasının önünde engeller mi var? Samimi olarak söylemeliyim anlamakta güçlük çekiyoruz.

Değerli konuklar,

Dünya Bankası'nın bu seneki küresel ekonomik görünüm raporu elinizde. Az önce sıraladığım, küresel ekonomide geçen sene tartıştığımız risklerin hemen hepsi devam ediyor. Küresel büyüme bu sene de beklenenin altında gerçekleşti. Çin ekonomisi yavaşlamaya devam ediyor. Suriye sorununun giderek derinleştiğini ve ülkemiz başta olmak üzere dünyanın birçok bölgesinde terör olaylarının arttığını üzülerken görüyoruz. Jeopolitik riskler geçen yıla kıyasla çok daha artmış durumda. Son zamanlarda her sohbetin, en tedirgin edici, baş konusu bu.

Düşük petrol fiyatları ise birçok ülkenin ekonomisinde hiç de tahmin etmediğimiz kadar istikrarı bozucu etki yapıyor, daralmaya neden oluyor. Uzun süre daha düşük seviyelerde kalacağı tahmin edilen fiyatlar yalnızca hammadde satarak sağlanan refahın sürdürülebilir olmadığını net bir şekilde ortaya koyuyor. Bizim de buradan kendi adımıza çıkarmamız gereken ders, sadece hammadde gelirine bağımlı ekonomilere dayanarak büyümemizi sürdürülebilir kılamayacağımız. Bu durumun çözümünün de petrol fiyatlarının tekrar yükselmesini beklemek olmadığı son derece aşıkardır. İş dünyamız, pazar çeşitliliğinin önemini bugünlerde her zamankinden daha fazla hissediyor. Küresel gelişmeler artık istisnasız tüm ekonomilerde arz yönlü önemli yapısal değişiklikler olmasını kaçınılmaz kılıyor.

Dünya Bankası raporunda gerek petrol ihracatçılarının içinde bulunduğu durum gerekse gelişmekte olan ekonomilerdeki zayıf büyümenin diğer ülkelere yayılma etkisi kapsamlı olarak ele alınıyor. Sonuçlar oldukça çarpıcı. BRICS denilen, Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika'dan oluşan, önde gelen gelişen ülkeler grubu yavaşlıyor. Hindistan hariç gözlenen bu yavaşlamanın küresel ekonomiye yayılması bekleniyor. Dünya Bankası araştırmacıları BRICS grubunun büyümesinin 1 yüzde puan kadar düşmesi durumunda, diğer gelişmekte olan ülkelerde büyümenin ortalama 0,8 yüzde puan, küresel büyümenin ise 0,4 yüzde puan azalacağını tahmin ediyorlar. Bunlar bizleri etkileyecek oldukça yüksek oranlar. Gelişen ülkelerin küresel ekonomide giderek daha büyük bir yer kapladığına ve bu piyasaların sağlıklı olmasının küresel istikrar için giderek daha önemli olduğuna şahit oluyoruz. Ancak küreselleşmeyi ne kadar anlayabildik, gittikçe serbestleşen sermaye ve küreselleşen ekonominin gerektirdiği denetim ve düzenleme mekanizmalarını kurmayı başarabildik mi? Dünyadaki aktörler küresel ölçekte politika yapma kabiliyetine sahip mi? Bu son kriz belki de bize aslında ne kadar az şey bildiğimizi gösterdi, mevcut uluslararası kurumların ne kadar dar bir politika alanına sahip olduğunu gün yüzüne çıkardı.

Kriz sonrası en yaygın kullanılan ve en çok konuşulan politika alanı Para Politikalarıydı. Krizden çıkmak için adeta tek çözüm Merkez Bankaları'ymış gibi davranıldı, hala da öyle

davranılıyor diyebiliriz. Hatırlayacaksınız, geçen sene Amerikan Merkez Bankası Fed faizi artırır mı, ne zaman artırır diye çok tartışıldı. Sonunda Aralık ayında Fed faizi ancak sembolik bir ölçüde artırılabilirdi. Öyle sanıyorum ki kimse de bu sene çok ciddi artışlar beklemiyor. Tersine birçok Merkez Bankası negatif faize geçmiş durumda.

Aşırı genişlemeci para politikaları reel sorunlarla yüz yüze gelinmesini geciktiriyor. Geçici ve kısa süreli olması gereken bu politikaların, uzun süre kullanılmak zorunda kalınması belki de az önce belirttiğim uluslararası politika yapma kapasitesinin ne kadar sınırlı ve hatta aciz olduğunu gösteriyor.

Krizin gün yüzüne çıkardığı yapısal sorunlar dünyanın pek çok bölgesinde devam ediyor. Avrupa bölgesi gibi gelişmiş ülkeler en basit ekonomi kuramlarının gerektirdiği mali birliği sağlayamadan ortak para birimi kullanmakta ısrar ederken, gelişen ülkeler yolsuzluktan kayıt-dışılığa, hukukun üstünlüğünden esnek mal ve işgücü yapısına kadar piyasa ekonomisinin aksamadan işlemesini gerektiren en temel reformları hala hayata geçirebilmiş değiller. Reform girişimleri yok değil, gelişmeler oldukça yavaş. Böyle bir ortamı kavramak, bu ortamda yatırım yapmak, iş yapmak reel sektör için hiç kolay değil. Belirsizlikler azalmaktan ziyade gün geçtikçe artıyor.

Dünya Bankası raporu küresel finansal koşulların giderek zorlaştığına dikkat çekiyor. Finansal dalgalanmaların boyutu 2015’de artarken, rapora göre gelişmekte olan piyasalara akan sermaye krizden beri görülen en düşük seviyede. Küresel ticarete ilişkin tahminler de raporda aşağı yönlü revize edilmiş. Bu tespitler 2016 yılında Türkiye’yi yine zor bir yılın beklediğini gösteriyor.

Dünya Bankası raporu bizlere aslında birçok politika önerisi de sunuyor. Ekonomik yavaşlamanın gelişmekte olan ülkelerde mali alanı daralttığı ancak yapısal reformların uzun vadeli büyümeyi artırmak için yardımcı olacağı belirtiliyor. Kısa vadede ise, kredibilitesi yüksek bir reform ajandasının açıklanmasının yatırımcı iştahını artıracığına değinilmiş.

Biz tam da bu nedenle hükümetin açıkladığı reform ajandasını destekledik. Biliyorsunuz takipçisi olacağımızı ifade ettik ve ediyoruz. Geçen hafta bizim de katıldığımız, Başbakan Yardımcımız Sayın Lütfi Elvan’ın başkanlığında yapılan YOİKK toplantısında reformların sıralanması, önceliklendirilmesi, hayata geçirilmesi konusunda adeta bir seferberlik durumuna geçildiğini sevinerek gördük. Zannediyorum ki Dünya Bankası’nın bugün burada çizeceği küresel ekonomik görünüm hepimize bu reformların Türkiye ekonomisinin yeniden hızlı büyüyebilmesi, potansiyelini yakalayabilmesi ve hatta artırması için ne kadar hayati olduğunu bir kez daha hatırlatacak, bu konudaki ısrarımızın haklılığını bir kez daha teyit edecektir.

Her aşamada TÜSİAD olarak reformların tespiti ve hayata geçirilmesinde gereken katkıyı yapmaya, çalışmalarımızı ve bilgi birikimimizi her zaman paylaşmaya hazır olduğumuzu tekrar ifade etmek isterim.

Değerli Konuklar,

Hiç şüphem yok ki, bugün tanıtımı yapılacak rapor ve etrafında gerçekleştirilecek tartışmalar, hemen hepimizin 2016 yılı değerlendirmelerine ve orta vadeli ekonomik görünüme kritik bir çerçeve kazandıracaktır.

Başta bu değerli raporu hazırlayan Dünya Bankası uzmanlarına ve katılımınız için sizlere teşekkür ediyorum.